

G. André e.a.

De priesterkleding

Symbool van Gods openbaring in Christus

Exodus 28

De hoofdstukken 25-30 van het boek Exodus bevatten de instructies van Jahweh aan Mozes voor de bouw van de tabernakel en voor het maken van de voorwerpen erin, die symbolisch spreken van Gods openbaring in Christus. In hoofdstuk 30 lezen we pas over het koperen wasvat en het gouden altaar. Voordat de priesters het heiligdom binnen mochten gaan, moesten ze bij het wasvat hun handen en voeten wassen. Daarna moesten ze als onderdeel van hun dienst voor God reukwerk op het gouden reukofferaltaar in rook laten opgaan.

Tussen deze hoofdstukken met goddelijke instructies, beschrijven hoofdstuk 28 en 29 de instelling van de offerdienst. 'Er is één Middelaar tussen God en mensen, de Mens Christus Jezus' (1 Tim. 2:5). God openbaart Zichzelf aan ons door Christus: 'De eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem verklaard' (Joh. 1:18). Het enige middel waardoor wij tot God kunnen naderen is Christus, de Hogepriester. We bidden in Zijn Naam tot de Vader. Via Hem brengen we onophoudelijk lofoffers aan God: geestelijke offers, die God welgevallig zijn door Jezus Christus. 'Daarom kan Hij ook volkomen behouden wie door Hem tot God naderen, omdat Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden' (Hebr. 7:25).

Voordat de toegang tot het heiligdom wordt beschreven, staan we daarom eerst stil bij de hogepriester. Exodus 28 beschrijft de geheiligde kleding, waarmee Aäron zich moest kleden tot een prachtig sieraad, of 'om hem waardigheid en aanzien te geven' (vs. 2 HSV). Veel elementen in deze kleding verwijzen naar Christus. Heeft Aäron deze kleding verder wel gedragen, na de dag van zijn inwijding (Ex. 29:5)? Want niet lang na de priesterwijding gebruikten Nadab en Abihu, de zonen van

Aäron, bij het offeren 'vreemd vuur' (Lev. 10:1-2); en zij werden direct gedood door de Heere. 'De Heere sprak tot Mozes na de dood van de twee zonen van Aäron: Spreek tot uw broer Aäron en zeg dat hij niet te allen tijde in het heiligdom binnen het voorhangsel mag komen' (Lev. 16:1-2).

Eén keer per jaar, wanneer Aäron het heiligdom betrad op de Grote Verzoendag, was hij in elk geval niet gekleed in deze prachtige kleding, maar droeg hij alleen een 'heilig linnen onderkleed' (Lev. 16:4). Het lijkt erop dat de hogepriester de kleding die in Exodus 28 wordt beschreven, droeg aan het eind van de ceremonie op de Grote Verzoendag (vgl. Lev. 16:24). Exodus 28 richt onze blik op iemand, Die veel groter was dan Aäron en nooit heeft gefaald, de 'Hogepriester van onze belijdenis', Christus Jezus (Hebr. 3:1). Bij alles wat nu volgt denken we dus steeds aan Hem.

De efod (Ex. 28:6-7)

Over de andere kleding heen droeg de hogepriester een efod, een soort hes of overjas. Op de schouderstukken waren twee onyxstenen vastgemaakt. Op zijn borst was de 'borsttas van de beslissing' (Ex. 28:15) vastgemaakt. Onder de efod droeg hij een blauwpurperen bovenkleed, op de onderste zoom versierd met granaatappels en belletjes. Het onderkleed was een witte tuniek van fijn linnen. Op zijn hoofd droeg hij een tulband met een plaat van zuiver goud.

De efod was bij uitstek het priesterlijke gewaad. Evenals het voorhangsel was het geweven van blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol en fijn linnen, maar bij de efod werd er ook goud toegevoegd: 'Toen pletten zij gouden platen en men sneed er draden van om ze te verwerken tussen de blauwpurperen wol, tussen de roodpurperen wol, tussen de scharlakenrode wol en tussen het dubbeldraads fijn linnen, werk van een kunstenaar' (Ex. 39:3).

Dit is een mooie verwijzing naar de goddelijke heerlijkheid van de Zoon, waarop onze aandacht telkens wordt gevestigd in de brief aan de Hebreëen. In de dagen dat Hij op aarde leefde, was de heerlijkheid van de Zoon van God bedekt (behalve voor het oog van het geloof). Dat wordt uitgebeeld door het voorhangsel vóór het heilige der heiligen: er zaten geen gouden draden in het voorhangsel. Maar in Zijn taak als Hogepriester in de hemel, waar Hij alle eigenschappen behoudt die Hij had en die Hij zal hebben op aarde, straalt zonder sluier Zijn goddelijke heerlijkheid, evenals in alle andere eigenschappen. God, Die van Hem zegt: 'U bent Priester in eeuwigheid', heeft eerst verklaard: 'U bent Mijn Zoon' (Hebr. 5:5-6).

Op de schouderstukken van de efod waren twee onyxstenen vastgemaakt, waarin de namen van de zonen van Israël waren gegraveerd: zes namen op de ene steen en zes namen op de andere steen, 'in de volgorde van hun geboorte' (Ex. 28:10). Op de schouders, die eens het kruis hebben gedragen, draagt de Goede Herder nu Zijn schapen. Op de dag van Zijn aardse heerlijkheid zal 'de heerschappij rusten op Zijn schouder' (Jes. 9:5). Tot dan draagt de Priester de last van de Zijnen op Zijn schouders en Hij geeft hun Zijn kracht. Hun namen werden gegraveerd 'in de volgorde van hun geboorte', d.w.z. de nieuwe geboorte uit God. Ze zijn allemaal gelijk voor Hem, als ze op aarde al de Zijnen waren.

Op het hart van de hogepriester was de borsttas bevestigd. Dit was een soort vierkant kussen met de lengte en breedte van een span. Evenals de efod was hij gemaakt van goud, blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol en van dubbeldraads fijn linnen. Het borstschild was gevuld met twaalf stenen: één voor elke stam, 'overeenkomstig de namen van de zonen van Israël' (Ex. 28:21). Dat symboliseert het hele volk van God, dat onze Hogepriester altijd op Zijn hart draagt.

Het is opvallend dat de stenen niet allemaal dezelfde kleur hadden. Elke steen had zijn eigen eigenschappen. De verlost en zijn niet allemaal precies gelijk, maar verenigd in hun diversiteit. Sommige mensen begrijpen een bepaald aspect van de heerlijkheid van Christus of van de waarheid beter dan anderen; en anderen snappen een volgend aspect weer beter. Paulus was niet zoals Jakobus. Paulus schreef over de positie van de gelovige in Christus, Jakobus over de praktische kant van het geloofsleven. Johannes, die op zijn beurt weer heel anders was dan Paulus en Jakobus, was vooral vervuld van de liefde van de Heer voor hem.

Geen enkele gelovige kan de heerlijkheid van Christus volledig weerspiegelen. Ze moeten samen worden bijeengebracht, zoals straks de bruidsgemeente op haar bruiloft, zodat de schoonheid van de Bruidegom in haar wordt weerspiegeld (vgl. Ps. 45:11-12). In de tabernakel schitterden de kostbare stenen op het hart van de hogepriester. Maar is het ook niet onze taak in de wereld op een bepaalde manier in ons leven te tonen wat we in de tabernakel zien? Dat is een voortdurende oefening, waarbij we de hulp van de liefde van onze Hogepriester krijgen.

De borsttas mocht niet losraken van de efod. Een lange beschrijving laat ons zien hoe de borsttas werd vastgemaakt (vs. 22-28), zodat 'de borsttas niet van de efod kan losraken'. Kettinkjes en gouden en blauwe koorden – goddelijke en hemelse banden – geven de gelovigen volledige veiligheid. Niets kan ons roven uit de hand van de Herder en niemand kan ons losmaken van het hart van de grote Priester.

In de borsttas bevonden zich de Urim en de Tummim (lett. licht en waarheid), waarover nauwelijks details worden gegeven. Hiermee konden de priesters de Heere raadplegen (zie Num. 27:21), om te weten wat Zijn wil was. Het waren bronnen voor goddelijke wijsheid op de weg die men moest gaan.

Er worden dus drie dingen voorgesteld door de hogepriester en zijn efod: de kracht van zijn schouder, de liefde in zijn hart, en de wijsheid die daaruit voortkomt. Is het niet opvallend dat we deze bronnen terugvinden in 2 Timoteüs 1:7, waar we lezen: 'Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van (1) kracht, van (2) liefde en van (3) bezonnenheid'! Het ene gaat niet zonder het andere. Kracht zonder liefde is wet of oordeel. Liefde zonder wijsheid mist onderscheidingsvermogen (vgl. Fil. 1:9-10). Wij hebben de kracht, de liefde en de wijsheid van onze Hogepriester nodig, zodat we die in de wereld kunnen weerspiegelen.

Het blauwe bovenkleed (Ex. 28:31-35)

Christus is niet onze Hogepriester op aarde, maar in de *hemel* (Hebr. 8:4). Daaraan herinnert het volledig blauwe bovenkleed, dat onder de efod werd gedragen. Alles richt onze gedachten op de hemel, waar Hij op dit moment Zijn dienst uitvoert (Hebr. 9:24).

De zomen van het bovenkleed waren afwisselend versierd met granaatappels (van blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol), en gouden belletjes. 'De hemelse Hogepriester moet een goddelijk Persoon zijn; aan het karakter van Christus hechten de vruchten en het getuigenis van de Heilige Geest zich vast, hier afgebeeld door de granaatappels en belletjes aan het blauwe bovenkleed van de hogepriester. Zij gaan uit van Christus en Zijn goddelijke karakter, en zijn vastgemaakt aan de zoom van Zijn bovenkleed' (J.N. Darby).

Psalm 133 laat een mooi beeld daarvan zien. Deze psalm vergelijkt broeders die eendrachtig samenleven met de olie, die over het hoofd van Aäron wordt gegoten en vervolgens neerdruppelt tot op de zoom van zijn kleding. De zegen stroomt van het Hoofd in de hemel naar allen toe, die hier op aarde door de Heilige Geest vrucht dragen en tegenover iedereen getuigen. Onze Hogepriester, Die op dit moment in de hemel is, is verborgen in het heiligdom (Ex. 28:35). Maar hier op aarde horen we het geluid van het getuigenis dat over Hem wordt afgelegd, en we nemen de vruchten waar die voortkomen uit de zegen die van boven vloeit. 'Niemand heeft

ooit God aanschouwd. Als wij elkaar liefhebben, blijft God in ons' (1 Joh. 4:12). Dat is de zegen van het christen-zijn!

Het onderkleed (Ex. 28:39)

Dit kleed was geweven van rein, fijn linnen. 'Want zo'n Hogepriester hadden wij ook nodig: heilig, onschuldig, onbesmet, gescheiden van de zondaars' (Hebr. 7:26). Zo was Christus toen Hij op aarde leefde, en zo is Hij nog steeds in de hemel. Zijn heilige leven vormt de basis van Zijn offerdienst. Doordat Hij op aarde heeft geleefd, kan Hij ons volledig begrijpen: 'Want wij hebben niet een Hogepriester, Die niet met onze zwakheden kan meelijden, maar Eén Die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde' (Hebr. 4:15). 'Daarom moest Hij in alles aan de broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en trouw Hogepriester zou zijn' (Hebr. 2:17). Hij is niet alleen een Hogepriester met kracht, maar Hij is ook vol genade en ontferming.

Het is bemoedigend voor ons dat we, omgeven door tegenstand, tegenspraak van zondaren en moeilijkheden op onze weg, kunnen denken aan Hem Die ons is voorgedaan en nu in de hemel voor ons pleit. Hij is in staat om het lijden van de Zijnen te begrijpen, omdat Hij Zelf ook heeft geleden hier op aarde.

De tulband en de gouden plaat (Ex. 28:36-38)

Op de tulband van fijn linnen was een plaat van zuiver goud bevestigd met een blauwpurperen koord. In de plaat stond gegraveerd: 'de heiligheid van de Heere'.

De Israëlieten brachten God offers, zoals hun was opgedragen. Waarom wordt er dan gesproken over 'de ongerechtigheid van de geheiligde gaven die de Israëlieten brengen, ja, van al hun geheiligde geschenken' (Ex. 28:38)? Om dit te begrijpen, moeten we denken aan onze eigen aanbedding, de liederen en gebeden, onze uitingen van aanbedding. Hoe vaak worden die niet beperkt door zwakheid, door afleiding of door verkeerde woorden! Soms hebben we veel moeite om te uiten wat er in ons hart is. Wat een bemoediging om te weten dat, evenals Aäron destijds, onze Hogepriester onze onvolkomen offers zó voor God kan brengen dat ze aangenaam zijn voor Hem.

Band en gordel (Ex. 28:8, 39)

De kunstige band zat om de efod heen. Het was een kunstwerk, dat één geheel ermee vormde (vs. 8). Daarnaast is er sprake van een gordel van borduurwerk, of veelkleurig weefwerk (vs. 39). Dit verwijst ernaar dat Zijn dienstwerk volmaakt is en altijd met kracht zal worden volbracht. Evenals toen Hij op aarde leefde, wordt Hij niet moe of uitgeput. Hij leeft en pleit altijd voor ons in de hemel. En wanneer Hij zal komen en Zijn slaven, die op de Meester wachten, wakend zal aantreffen, zal Hij ‘zich omgorden, hen zal doen aanliggen en naderkomen om hen te dienen’ (vgl. Luc. 12:37). Op aarde werd Zijn oor doorboord, opdat Hij ‘voor eeuwig zou dienen’ (Ex. 21:6).

In tegenstelling tot hun vader representeren de zonen van Aäron (vs. 40-43) de gelovigen. Wij zijn vandaag de dag allemaal priesters en mogen daarom zelfs binnenkomen in het heilige der heiligen (vgl. Hebr. 10:19-22). Bij de priesters is ook sprake van gordels, wat weer spreekt van dienstbaarheid (vgl. Joh. 13), maar ook van onderkieren, hoofddoeken en linnen broeken. De hoofddoeken waren tot een prachtig sieraad (vs. 40). Deze uitdrukking wordt in vers 2 gebruikt voor de kleding van de hogepriester zelf. De waardigheid van de hogepriester straalde af op de priesters, de zonen van Aäron. Zo is dat ook met ons: de heerlijkheid van Christus – de grote Priestervorst – wordt weerspiegeld in de Zijnen. De heerlijkheid van God kon onder het oude verbond niet zonder (hoofd)bedekking worden getoond, nu is dit anders (vgl. 1 Kor. 11; 2 Kor. 3).

Om de priesterkleding te maken, waren er intelligente mensen nodig, die vervuld waren met een geest van wijsheid (zie vs. 3). Ook al zijn sommige elementen in de dienst van de hogepriester moeilijk te begrijpen, toch zijn er vele bemoedigingen uit te halen! In al onze zwakheid weten we dat we worden gedragen op Zijn sterke schouders. In onze gebrekkige liefde mogen we weten dat Hij ons op Zijn hart draagt. Wanneer we onderscheidingsvermogen missen, weten we dat Hij ons Zijn wijsheid en licht zal geven om ons te leiden. En ook al zijn onze heilige offers ontoereikend, we hebben de zekerheid dat Hij die aangenaam maakt voor God.

Zoals een lied zegt:

*Uw heiligen in de strijd,
die van alle kanten
op aarde worden bespot,
worden met hun zwakheden
in de hemel op Uw hart gedragen,
o grote Priester!*

Oude Sporen 2019

